

Lærde Skoler er med andre Ord at udfsthe denne Lønningslov i en aldeles ubestemmelig Fremtid.

Hvad nu selve Lønningerne angaar, da har det jo altid sine store Banfeligheder, for ikke at sige, at det er umuligt at afgøre, hvor meget dette eller hint aandelige, ja, jeg kan gerne tage det legemlige Arbejde med, er værd i Penge. Ved de gunstigere Stillingen i Livet ere imidlertid Banfelighederne størst; men jo længere man kommer ned i Graderne, altsaa her specielt i Lærergaderne ved de lærde Skoler, desto lettere forekommer det mig for Resten at komme til et billigt Skøn. Det maa dog vist siges, at der ved de saakaldte faste Timelærere ved de lærde Skoler har dannet sig et Slags Lærerproletariat, som man ganske særlig burde have taget sig af i Lønningsloven om de lærde Skoler. Der var jo stillet i Udfigt, at alle de 25 faste Timelærere vilde rykke op i Adjunktpladser, men dette er fraveget af Udvalgets Flertal saaledes, at denne Oprykning kun kommer 15 af dem til Gode. Jeg skal med Hensyn til disse faste Timelærere tillade mig at gøre gældende for det første, at deres Gerning lige op til Eksaminationen ved Afgangsprøven er ganske den samme som de højere Lærergaders. Jeg skal dernæst bemærke, at deres Løn er 1,530 Kroner aarlig for 24 ugentlige Timer, at deres Gennemsnitsalder ved Tiltrædelser er 30 Aar, at 8 af dem have været faste Timelærere i 3 Aar eller derover, at mange af dem, og det utvivlsomt ikke i Skolens Løb, have været nødt til for at leve at maatte søge Virksomhed som Privatlærere og derved have været beskæftigede indtil 42 Timer om Ugen, fremdeles at den Andel i Skolepengene, som en Gang hvedes Lærerne, ikke længere hvedes dem, og at den til Stileretning anvendte Tid er ulønnet. Ja, Smaaligheden lige over for disse saakaldte faste Timelærere er endogsaa gaaret saa vidt, at naar en Timelærer tiltræder ved Skoleaarets Begyndelse den 15de August, saar han ingen Løn for denne Maaned, men først for den følgende. Det forekommer mig derfor, at der ganske særlig kunde være Opfordring for Udvalget til inden 3dje Behandling at tage under Overvejelse, om man ikke var i Stand til at fastholde Lovforslagets almindelige Bestemmelse om Oprykning for samtlige 25 faste Timelærere. Jeg forudsætter nemlig, at Udvalgets Betænkning og Endringsforslag ikke er et saadant non plus ultra, ud over hvilket der ikke kan gaas, og jeg tillader mig ganske særligt at paakalde det ærede Udvalgs Velvilje og Interesse for denne Klasse af Lærere ved de lærde Skoler.

Ringel: Jeg vilde gerne gøre nogle enkelte Bemærkninger angaaende dette Lovforslag ligesom til nogle af de Endringsforslag, der ere stillede dertil, og navnlig vil jeg gerne begynde med at tale om det 16de Endringsforslag, som jo unøgtelig er det interessanteste af dem, idet det stiller som Betingelse for, at Lovforslaget kan vedtages med de Endringer, der ere foreslaaede her, at man kommer til en Omorganisation af de lærde Skoler. Det ærede Medlem for Bejle Amts 6te Valgkreds (E. Sørensen) gik ud fra, at den offentlige Mening havde for længst erklæret sig for, at Ordningen af de lærde Skoler ikke tilfredsstillende, at der skulde foretages en fuldstændig Omorganisation, og at det vilde være høist usforvarligt, om Folketinget nu vilde give dette Spørgsmaal, hvor det har haft fat, hvor det har Haand i Hanke, fra sig, vilde udlevere saa at sige sine Gisler. Gislerne ere nemlig Lærerne ved de lærde Skoler og deres Lønningsforhold. Fordi ærede Medlemmer i Folketinget her have Haand i Hanke, vilde det vel være uforstandigt at forbedre deres Forhold, inden man har faaet den Sag fremtvingen, som er den væsentlige, og som maa være den væsentlige Sag for de lovgivende Forsamlinger, nemlig at faa Institutionen selv forbedret fra Grunden af. Jeg har selv en Gang, tror jeg, før i dette Ting udtalt noget lignende Anskuelser; men jeg vil dog gøre en Bemærkning mod, hvad der her er fremfat, nemlig det, at den offentlige Mening skulde være kommet paa det rene med, at Forholdene ere saa forferte, og at de burde omorganiseres fra Grunden af. Ja, det er ganske rigtigt, den offentlige Mening er ugunstig stemt lige over for de lærde Skoler, og jeg giver selv den offentlige Mening Ret deri. Jeg mener, at denne vigtige Institution er bleven gjort til Genstand for en Kritik, er bleven sat i en urolig Bevægelse, som der virkelig har været Grund til. Men samtidig med, at jeg indrømmer, at Kritiken har haft sin Berettigelse, samtidig vil jeg i høj Grad henvægte, at den offentlige Mening er kommen til et afgørende Resultat med Hensyn til, hvad der skal sættes i Stedet. Den offentlige Mening er stærk her med Hensyn til det negative, men ganske overordentlig splittet og svag med Hensyn til det positive. Og jeg tror dog, det er rigtigt, at man, naar man gaar til storartede Reformers, saa har tilbagelagt bægge disse Stadier, ikke blot Kritikens Stadium, men ogsaa det forberedende, det positive Arbejdes Stadium. Der er mange Mennesker, der haade ved dette Forhold og ved andre lignende tænke: Ja, vi ere overbeviste om,